

Polhøgda

Månedens kulturminner for januar og februar er knyttet opp mot det internasjonale polaråret 2007.

Polhøgda var Fridtjof Nansens hjem fra det sto ferdig i 1901 til Nansen døde 13. mai 1930. Fridtjof Nansen var polarforsker, biolog, oseanograf, zoolog, forfatter og diplomat. Han var den første som krysset Grønlands innlandsis i 1888, men er mest kjent for sin nordpolsekspedisjon med Fram 1893-96. Han ble utnevnt til professor i zoologi 1897, i oseanografi i 1908. Etter 1. verdenskrig ledet han arbeidet med hjemsending av 450.000 krigsfanger, og ledet hjelpearbeidet under hungersnøden i Volgadalen i 1920-23. Fridtjof Nansen ble tildelt Nobels fredspris i 1922.

Polhøgda er en murbygning i nyromansk stil, tegnet av Fridtjof Nansen i samarbeid med arkitekt Hjalmar Welhaven; en fetter av Nansens kone Eva. Bygningen fremstår som et herskabelig, lite palass med tårn og fløyer og ligger i Lagåsen syd for Lysaker. Her bosatte norsk åndselite seg, den såkalte Lysakerkretsen, fra 1890-tallet.

Lagåsen utmerker seg med en rekke arkitektoniske perler fra omkring århundreskiftet. Blant Nansens naboer var kunstmalere som Erik Werenskiold, Eilif Petersen og Gerhard Munthe. Polhøgda var et samlingssted for intellektuelle hvor kunst, vitenskap og politikk ble diskutert.

Nansen hadde kontor og bibliotek i første etasje, men i tårnet hadde han sitt arbeidsrom hvor han kunne arbeide helt uforstyrret. Det fremstår slik det var da han levde, og kan besøkes etter avtale. På eiendommen, syd for Nansens bolig ligger hans gravsted.

I dag eies Polhøgda av Fridtjof Nansen-stiftelsen. Stiftelsens formål er å drive eller støtte forskning i forbindelse med interesser som sto Fridtjof Nansen nær og forvalte eiendommen. Polhøgda er arbeidssted for forskere tilknyttet Fridtjof Nansens Institutt (FNI) og driver grunnleggende og anvendt forskning og utredningsarbeid, samt informasjons- og konsulentvirksomhet.

Kilder:

Aschehoug og Gyldendals ettbinds leksikon, 1982

Synnøve Ellingsen

Fridtjof Nansens Institutt